

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2
The Relationship Between Creative Leadership of School
Administrators and the Effectiveness of School
Under Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2

¹พชพร เจริญศรี Phachaphorn Charoensri

²จรัส อติวิทยากรณ Jarus Atiwittayaporn

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

^{1,2}Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

¹Corresponding, author e-mail: nacha.lvsunny@gmail.com

Received March 8, 2024; Revised September 28, 2024; Accepted: September 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ปีการศึกษา 2566 ประชากรเป็นครูผู้สอน จำนวน 2,171 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณสูตรของทาร์โรวามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง 338 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา ใช้การเทียบสัดส่วน และใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.981 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านความไว้วางใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีจินตนาการ และด้านการมีความยืดหยุ่น ตามลำดับ 2. ประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ตามลำดับ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส

เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .852$)

คำสำคัญ: ผู้บริหารสถานศึกษา; ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research are to study: The Relationship Between Creative Leadership of School Administrators and The Effectiveness of School Under Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2, academic year 2023. The population of this study consisted of 2,171 teachers in the School Under Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2. Sample group was determined from the Taro Yamane for sample size. 338 teachers were sampled, separate by school size, proportion comparison, and simple random sampling; draw lots. The research instrument was questionnaire. Cronbach's alpha tests were conducted of 0.981. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson product moment correlation coefficients. The finding of the study was as followed: 1. Creative Leadership of school's administrators, Under Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2. In overall as well as all individual aspects were at high level. In descending orders, trust, vision, imagination, and flexibility. 2. School's effectiveness, Under Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2. In overall as well as all individual aspects were at high level. In descending orders, to resolve internal, to adjust and develop, to produce student with high learning achievement, and to develop student's positive attitude. 3. relationship between the creative leadership of school administrators and effectiveness of schools are in positive direction at a high level ($r = 0.852$) at statistical significance of 0.01.

Keywords: School Administrators; Creative Leadership; School's effectiveness

บทนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 เพื่อใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศได้นำไปใช้เป็นกรอบและแนวทางการพัฒนาการศึกษาและเรียนรู้สำหรับพลเมืองทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต โดยจุดมุ่งหมายที่สำคัญของแผนคือการมุ่งเน้นการประกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาและการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงานได้ ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งความเป็นพลวัตเพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งภายใต้กรอบแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดสาระสำคัญสำหรับบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาใน 5 ประการ ได้แก่ 1) การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) คนไทยทุกคนเข้าถึง

การศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานได้อย่างทั่วถึง 2) ความเท่าเทียมทางการศึกษา (Equity) สถานศึกษาทุกแห่งให้บริการการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม 3) คุณภาพการศึกษา (Quality) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ 4) ประสิทธิภาพ (Efficiency) ระบบการบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย 5) ตอปัจจัยการเปลี่ยนแปลง (Relevancy) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

เพื่อให้การศึกษาเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษาสามารถนํานโยบายการปฏิรูปการศึกษาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและการจัดการศึกษาสามารถประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษาได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษาจะสัมพันธ์และแปรผันไปตามผู้บริหารสถานศึกษานั้นเอง และสมรรถนะของผู้บริหารคือเงื่อนไขแห่งความสำเร็จ อันเป็นปัจจัยภายในองค์กรที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยสมรรถนะของผู้บริหารจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและองค์กร (ประสิทธิ์ ชุมศรี, 2555) ผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการบริหารการศึกษา คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วยเป็นอย่างมาก ถ้าผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดีและเหมาะสมในด้าน บุคลิกภาพ มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม มีความเป็นผู้นำ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ถ้าอยู่ในตัวผู้บริหารสถานศึกษาใด หากถ้าสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมงาน มีความคาดหวังว่าการบริหารในสถานศึกษาจะ ได้รับความร่วมมือจากคณะครูทุกคน ทำให้การบริหารในองค์กรประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิผลได้ หากสถานศึกษาใดมีผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้ร่วมงานย่อมก่อให้เกิดการทำลายขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษานั้นๆ (อำไพ อุณศิริ, 2557) ดังนั้นผู้นำที่ดีควรมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงจะสามารถพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการจูงใจ ประสานงาน และนำบุคคลอื่นๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ จินตนาการ และความยืดหยุ่น ด้วยวิธีการหรือแนวทางใหม่ๆ อย่างท้าทายและสร้างสรรค์โดยอาศัยปัจจัยทางด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) สภาพแวดล้อมแบบเปิดด้วยการไว้วางใจให้อิสระในการคิดและพร้อมสนับสนุนความคิดใหม่ๆ
- 2) แรงจูงใจภายในด้วยการมีความอยาก ความหวัง ความปรารถนา ความเพียรพยายาม มุ่งมั่น พยายาม เพื่อให้เป็นคนที่ประสบความสำเร็จ
- 3) ความรู้เชิงลึกด้วยการมีความรู้แนวกว้างและลึก มีทักษะประสบการณ์อันจะส่งผลให้เกิดแนวทางที่ชาญฉลาดในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ (กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, 2555)

การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ซึ่งมีโรงเรียนอยู่ในสังกัด 117 แห่ง บริบทของจังหวัดนราธิวาสเป็นพื้นที่ชายแดนภาคใต้ที่มีความแตกต่างในสังคมพหุวัฒนธรรม มีความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นไปตามลักษณะของศาสนาที่เป็นเอกลักษณ์การอยู่ร่วมกันในสังคมจึงต้องศึกษาทำความเข้าใจและปรับตัว ภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันเป็นภาษาท้องถิ่น คือ ภาษามลายูท้องถิ่น ทำให้ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารยังเป็นไปด้วยความยากลำบาก ผู้เรียนมีพื้นฐานในการใช้ภาษาไทยค่อนข้างน้อยทำให้การสื่อสารความหมายทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร จึงทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างซ้ำๆและ

ผลสัมฤทธิ์ไม่เป็นไปตาม สะท้อนถึงคุณภาพด้านการศึกษาที่จำเป็นจะต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในสังกัดอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากตัวครูผู้สอนซึ่งนับมีบทบาทโดยตรงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนถ่ายทอดความรู้ความสามารถสู่ตัวผู้เรียนโดยตรงแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นพื้นที่สำคัญที่จะผลักดันการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งผู้บริหารที่มีคุณภาพนั้น สามารถนำองค์กรไปสู่การพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

จากความสำคัญของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จึงให้ความสำคัญไปที่ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่จะทำให้ประสิทธิผลของการบริหารงานในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประสิทธิผลของสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการ และพัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้ทันต่อสภาวะความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาอีกทั้งเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อการดำเนินงาน ส่งเสริมประสิทธิผลต่อสถานศึกษาเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายและมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 117 โรงเรียน ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,171 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Taro Yamane, 1973) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา แล้วสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลาก ได้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนจำนวน 338 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำนวน 1 ฉบับ โดยโครงสร้างของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามส่วนที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การมีจินตนาการ 2) การมีความยืดหยุ่น 3) การมีวิสัยทัศน์ 4) ความไว้วางใจ จำนวนทั้งสิ้น 35 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติเชิงบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 25 ข้อ

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งระดับการปฏิบัติออกเป็น 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เป็นรายข้อและรายด้าน แล้วนำไปแปลความหมายตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

3.วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 แสดงผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.การมีจินตนาการ	4.332	0.498	มาก
2.การมีความยืดหยุ่น	4.295	0.512	มาก
3.การมีวิสัยทัศน์	4.334	0.476	มาก
4.ความไว้วางใจ	4.409	0.515	มาก
รวม	4.344	0.461	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.344, S.D. = 0.461) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านความ

ไว้วางใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.409 , S.D. = 0.515) รองลงมา คือด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X}$ = 4.334 , S.D. = 0.476) ด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X}$ = 4.332 , S.D. = 0.498) และด้านความยืดหยุ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 4.295 , S.D. = 0.512)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 แสดงผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	4.324	0.460	มาก
2.ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก	4.320	0.468	มาก
3.ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม	4.332	0.451	มาก
4.ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.409	0.442	มาก
รวม	4.349	0.405	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.349 , S.D. = 0.405) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.409 , S.D. = 0.442) รองลงมาคือด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}$ = 4.332 , S.D. = 0.451) ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ($\bar{X}$ = 4.324 , S.D. = 0.460) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวกมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 4.320 , S.D. = 0.468)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 แสดงผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้านกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ประสิทธิผลของสถานศึกษา				
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	รวม (Y)
การมีจินตนาการ (X ₁)	.748**	.750**	.637**	.735**	.806**
การมีความยืดหยุ่น (X ₂)	.701**	.732**	.643**	.727**	.788**
การมีวิสัยทัศน์ (X ₃)	.685**	.725**	.636**	.716**	.776**

ความไว้วางใจ (X_4)	.697**	.689**	.637**	.732**	.774**
รวม (X)	.767**	.784**	.691**	.789**	.852**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .852^{**}$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับสูง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านความไว้วางใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีจินตนาการ และด้านความยืดหยุ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารมีการตั้งเป้าหมายอย่างสร้างสรรค์ในการทำงานที่มุ่งสู่ความสำเร็จ มีวิธีในการแก้ไขปัญหา ต่างๆ ภายในโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ อีกทั้งมีกระบวนการตัดสินใจในเชิงบวก มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันในองค์กร และการปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายขององค์กร สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกับบุคลากรในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์นั้นได้อย่างเหมาะสมและสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ เป็นแบบอย่างที่ดี ด้านระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ประพฤติตนน่าเชื่อถือและศรัทธา มีการยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมในการทำงานร่วมกันภายในองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงแข ข่านอก ได้ศึกษาภาวะ ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน (ดวงแข ข่านอก, 2559) และสอดคล้องกับ งานวิจัยของภาณุวัฒน์ ทวีกุล ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกิจการนิสิตตามทัศนะ ของนิสิตและบุคลากรฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยพะเยา ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารฝ่ายกิจการนิสิตตามทัศนะของนิสิต และบุคลากรฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาพรวมของนิสิตและบุคลากรฝ่ายกิจการนิสิตอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ ในระดับมากทุกรายการ (ภาณุวัฒน์ ทวีกุล, 2560) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับรอชียะห์ ลาเต๊ะ ได้ ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัด ปัตตานีพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานีทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านจินตนาการ ด้านความยืดหยุ่น ด้านวิสัยทัศน์ ด้าน แรงจูงใจและ ด้านความไว้วางใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย คือ ด้านความไว้วางใจ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านจินตนาการ ด้าน

วิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่น และด้านแรงจูงใจ (รอชียะห์ ลาเต๊ะ, 2561) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมาศ หนูไชยทอง ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความไว้วางใจ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการมีความยืดหยุ่น (เบญจมาศ หนูไชยทอง, 2561)

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประสิทธิผลสถานศึกษาด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณประโยชน์ต่างๆของสังคม ประพฤติตนตามระเบียบวินัยของโรงเรียน มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับชุมชนและบริบทของสถานศึกษา และครูมีการประเมินการเรียนรู้ที่เหมาะสมตรงกับศักยภาพและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมาศ หนูไชยทอง ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก (เบญจมาศ หนูไชยทอง, 2561) และสอดคล้องกับการศึกษาของสมจิตร ชูศรีवास ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพสินธุ์ เขต 1 โดยประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก (สมจิตร ชูศรีवास, 2562) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของบุศรา ปุณริบูรณ์ ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 พบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษามัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (บุศรา ปุณริบูรณ์, 2563)

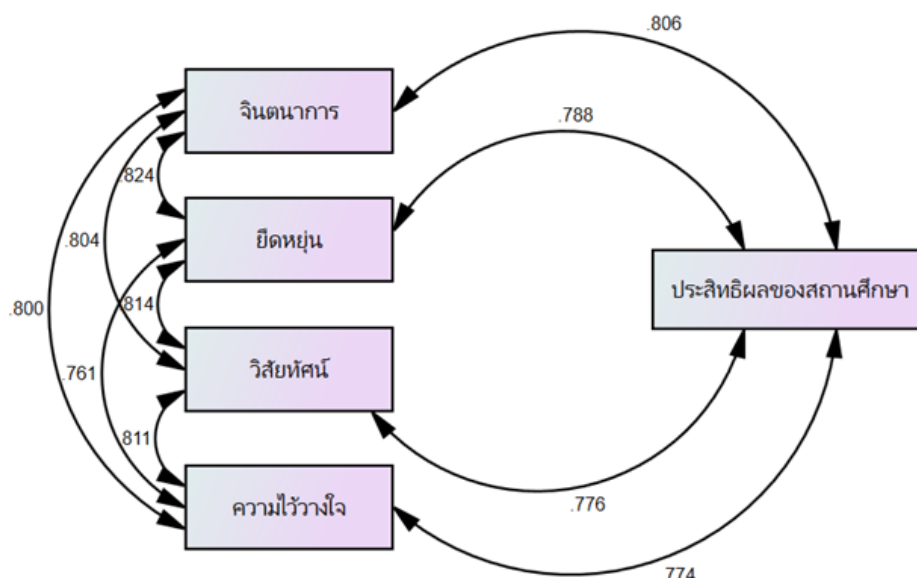
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .852$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านคุณภาพของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติของนักเรียน การปรับเปลี่ยนพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน รวมไปถึงการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญในด้านการพัฒนาคุณภาพของครู ซึ่งจะทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาเกิดพัฒนาในทุกมิติ สอดคล้องกับขวัญฤทัย ภู่อาระ ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ขวัญฤทัย ภู่อาระ, 2562) อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรา ปุณริบูรณ์ ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษามัศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 (บุศรา ปุณริบูรณ์, 2563) และสอดคล้องกับการศึกษาของชูไธรี มะลิเป็ง ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่าโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ระดับสูงในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 (ชูไธรี มะลิเป็ง, 2565)

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้านกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ในภาพรวม พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการมีจินตนาการมีความสัมพันธ์ (ค่า r) กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในภาพรวมมากที่สุด ($r = .806$) รองลงมาคือด้านการมีความยืดหยุ่น ด้านการมีวิสัยทัศน์และด้านความไว้วางใจมีความสัมพันธ์น้อยที่สุด

ทั้งนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นจึงมีความสำคัญในการพัฒนาผู้บริหารให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในด้านต่างๆตามกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อที่จะทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น กล่าวคือ ด้านที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษามากที่สุด คือภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการมีจินตนาการ รองลงมาคือด้านการมีความยืดหยุ่น ด้านการมีวิสัยทัศน์และด้านความไว้วางใจ นำไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

บทสรุป

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารด้านความยืดหยุ่นมากที่สุด

1.2 สถานศึกษาควรมีการพัฒนากิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น อีกทั้งมีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อเพิ่มประสิทธิผลด้านผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น และพัฒนานักเรียนให้ตระหนักความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณประโยชน์ต่างๆ ของสังคม สร้างสรรค์กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติตนตามระเบียบวินัยของโรงเรียน มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้มีการนำทักษะชีวิตมาใช้ในการพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

1.3 หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งสามารถพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาให้มีระดับที่สูงขึ้นได้ เป็นผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความแตกต่าง หลากหลาย สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลสูงขึ้น

2.2 ควรศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์และได้รับการยอมรับจากครู ชุมชนและหน่วยงานภายนอก ซึ่งสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริงโดยศึกษาในรูปแบบของกรณีศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กิตติกาญจน ปฏิพันธ์. (2555). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา. *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ขวัญฤทัย ภูสาระ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ชูไฮรี มะลีเป็ง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ประสิทธิ์ ชุมศรี. (2555). การประเมินสมรรถนะที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา พื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. *รายงานวิจัย*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ดวงแข ข่านอก. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุศรา ปุณริบูรณ์. (2563). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เบญจมาส หนูไชยทอง. (2561). ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. *การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ภาณุวัฒน์ ทวีกุล. (2560). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารฝ่ายกิจการนิสิต ตามทัศนะของนิสิตและบุคลากรฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยพะเยา. *การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษา* *มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยพะเยา.

- รอชียะห์ ลาเต๊ะ. (2561). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษาอิสลาม*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สมจิตร ชูศรีवास. (2562). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยร้อยเอ็ด.
- อำไพ อุ่นศิริ. (2557). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูจังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper & Row.

